ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД

ПРИЛОЖЕНИЕ НА Литература и Общество ЗА СЪВРЕМЕННА РУСКА ЛИТЕРАТУРА-6(12)

РУСКАТА ПРЕСА ЗА „ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД“

Литературен алманах „Московский Парнас“:

„Излизащият почти всеки месец български вестник „Литература и Общество” (гр. Варна) е впечатляващо явление в обществения живот. Това е сериозно издание, отразяващо съвременната култура, образование, изкуство, литература. Вестникът е разнообразен, широкообхватен, задълбочен. Отразява духа на времето ни. На страниците му могат да се видят представени важни културни събития, стихотворения, белетристика, дори музика. Вестникът разказва за ежедневието на българската и руската интелигенция, за днешния ден на културата. Информира читателите за протичащи културни събития, за излизането на нови книги. Подготвя се и се печата под умелото ръководство на българския поет и журналист Станислав Пенев. Тясно е сътрудничеството му с руските издания – в частност и с Независимото литературно агентство „Московский Парнас”. Много български автори печатат на страниците на алманах „Московский Парнас” и обратно. Във всеки брой на вестника се отделят четири страници специално за руска литература и култура, озаглавени „Есенински булевард”. Много поети и белетристи от Русия считат за престижно да попаднат на страниците на това издание. Огромна част от постоянната работа по укрепване на обществените и литературни връзки с България осъществява заместникът на главния редактор на Приложението „Есенински булевард” към вестник „Литература и Общество” – Всеволод Кузнецов от Москва. Важна роля в списването на „Есенински булевард” има и участието в редакционната работа и на другия зам. главен редактор – Евгений Степанов. Близките моменти в историята на България и Русия, богатото наследство, славянските корени, духовната близост и много езикови понятия, сближават нашите два народа и помагат за укрепване и разширяване на взаимните връзки.”

ОЛГА КАРАГОДИНА
член на Съюза на руските писатели

Вестник „Литературни известия”:

„Още от първия си брой до този момент вестник „Есенински булевард” – Приложение за съвременна руска литература на българския национален вестник за литература, изкуство и обществен живот – „Литература и Общество”, издаван в гр. Варна се превърна в интересна и задълбочена съвременна публицистична проява за литературата на Русия и България. Той е една естествена, необходима и наложила се с високия си литературен критерий художествена връзка между творците, между писателските съюзи, между различните литературни формирования. Като се има пред вид, че в. „Есенински булевард” се издава само на български език, следва да се отдаде и дължимото уважение и признателност на преводачите в България, които изпълняват съвестно и отговорно своята езикова мисия, публикувайки материалите си в изданието, от качеството на превода на които сред руските писатели и литературоведи има изключително задоволство. Самото структуриране на редакционния екип – с двама зам. редактори от Русия: Евгений Степанов – поет, белетрист, журналист, научен работник, издател и Всеволод Михайлович Кузнецов – поет, журналист, преводач, подчертава дълбокото проникване в съвременото руско литературно пространство, както и в нашето класическо литературно богатство и запознаването с него на българския читател.”

НАТАЛИЯ ЛИХТЕНФЕЛД
член на Съюз на писателите на XXI век

МОСКОВСКИЙ ЛИТЕРАТОР
ОСНОВАНА В 1958 ГОДУ ГАЗЕТА МОСКОВСКОЙ ГОРОДСКОЙ ОРГАНИЗАЦИИ СП РОССИИ №13, июль, 2012 г.

СЪВМЕСТНА ПУБЛИКАЦИЯ НА ВЕСТНИК „МОСКОВСКИЙ ЛИТЕРАТОР” И ВЕСТНИК „ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД” (в. „ЛИТЕРАТУРА И ОБЩЕСТВО”)

ЛЮБОВ СИДОРОВА

ГРЕШКАТА НА ЛОВЕЦА

Детство, детство... прекрасно, весело, вълшебно време, което никога не се връща, но винаги остава в нашите спомени. За мен, както навярно и за много други, най-приятните спомени от детството са свързани с лятото, с големите ваканции. Лятото аз обикновено го прекарвах на вилата: чудесна е природата на Подмосковието, гората е съвсем близо. За мен беше заветна детска мечта: да разбирам езика на природата. Аз вярвах, че дърветата могат да говорят, просто ние не ги разбираме и даже не ги слушаме. А така ми се искаше да ги разбера! Аз мислено разговарях с тях: за себе си им задавах въпроси и сама им отговарях. В това, че птиците имат свой език, никой не се съмнява. Хората слушат речта им, но не знаят за какво си говорят или пеят. Струваше ми се, като че ли разбирах една птичка. Тя пееше нещо приличащо на „светлина-светлина”. Аз разбирах още и думата „цъфти”. Не бях я виждала, а само я чувах и я чувам и до този момент, но така и не разбрах що за птица е.

Своите мечти и фантазии аз споделях с баба, която всяко лято прекарваше с мен на вилата. Тя беше благодарен слушател: не само внимателно ме изслушваше, но даже понякога вземаше участие в моите фантазии. Баба беше добра, грижлива и силно притеснителна. Разбира се, моят отдих не се ограничаваше с фантазиите. Аз водех бурен летовищен живот, можех да празнувам в компанията на връстниците си до тъмно и баба много се вълнуваше. С настъпването на тъмнината излизаше да ме прибере вкъщи, а ако бях отишла надалеко, с тревога ме

Лидия Съчева е родена през 1966 г. в с. Скрипниково, Калачеевски район, Воронежка област. Завършва историческия факултет на Воронежкия педагогически институт и факултета по белетристика в Литературния Институт. Работила е като преподавател и журналист. През 1998 г. дебютира с разкази в „Нов свят”. Автор е на осем книги белетристика и публицистика, на много обществено-политически и литературни издания, лауреат на литературни конкурси, носител на много литературни награди. Главен редактор е на интернет списанието „МОЛОКО” („Младо око”). Живее в Москва.

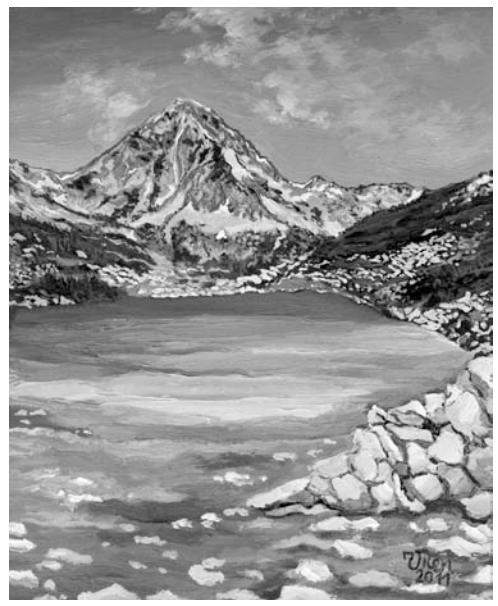

Художник Чавдар Тепешанов - Връх Муратов

търсеше. Понякога никак не ми се искаше да тръгна, но ме отвеждаше в разгара на някоя интересна игра.

Веднъж аз се разхождах със своята компания, когато съвсем се беше стъмнило и ни срещна възрастен летовник: писател и същевременно ловец. С него винаги беше интересно, той много и увлекателно разказваше за животните, за птиците разни ловджийски случки. Тази вечер ни каза:

-Знаете ли, деца, аз различавам птиците по гласовете им.

И като че ли в отговор на думите му някаква птица извиси глас като че ли да подчертае загадката.

-Чувате ли? – оживи се ловецът – Това е крясък на сова. Мога даже да кажа каква. Горска кукумявка. – не без гордост добави той.

На стр. 9

ЛИДИЯ СЪЧЕВА
ОБИКНОВЕНА ИСТОРИЯ

...А аз винаги съм обичал да чета книги. В нашето село приобърнах цялата библиотека. След училищните си години поработих на трактор и заминах да служа в армията за три години. Исках, докато отида войник, да се оженя – имах любима. Галя, Галенка. А майка ми: Какво си намислил?! Семейството ни е бедно – баща ми умря, сестрите ми трябва да се издържат, а аз бях най-големият. Моята невеста – и тя си е голотия. Майка ми плаче и ми стана толкова жално за нея: от сутрин до вечер се блъска тя на колхозна работа и къщата също на нея чака – трима сме...

Аз много исках да уча. Стремях се към града. И в армията – минута да ми останеше, хващах книжката. А живеехме не даже в бедност, а в нищета. Това беше унизително. Ръце и крака имам, млад човек, здрав, а в джоба – празно. Сестрите ми на танци по ред ходят – нямат какво да облекат.

И след армията отидох в Москва. По разпределение. В къщи даже не се върнах. Армейската ми специалност беше шофьор. Но аз отидах в строителството. За жилище. На най-отблъскващата и тежка работа – бетонджия. По разпределение хората са второсортови. Всичко излишно, недодялано, чапатесто. Наистина, трудовите хора началството ценеше.

На стр. 8

***ВЛАДИМИР НАБОКОВ** е роден в Санкт-Петербург на 22 април 1899 година. Баща му е изявен лидер на партията на кадетите, а майка му е от семейството на търговците Рукавишникови. Първият му сборник „Стихотворения“ излиза през 1916 г. След Октомврийската промяна заминава със семейството си за Европа. До 1940 година пише преимуществено на руски език под псевдонима Сирин. След пристигането и настаняването си в Америка започва твори на английски, но едновременно с това някои от стиховете му са на роден език. Превел е на английски с коментарии романа в стихове на Пушкин „Евгений Онегин“ и класиците на руската поезия. Много от стиховете му са написани от името на персонажите на неговата проза. Той е сложен поет, синтезиращ достиженията на световната и на руската поезия, намиращ се непрекъснато в диалог със световната култура, продължаващ класическата традиция на нов етап на обновление. Тъгата по родината, изгубеният рай на детството преминават като доминиращи теми в творчеството му. Набоков успява да се наложи като изключителен романист и прозаик, драматург, поет, критик, есеист, преводач. Умира на 2 юли 1977 година в Монтрьо, Швейцария, оставил име на класик на руската и на американската литератури. Романите му „Защита Лужин“, „Лолита“, „Дар“, „Другите брегове“ ... се налагат като едни от най-значимите бестселъри.*

ИЗГНАНИЕ

Обзет съм от странни мечтания
в зори сред полутъмнина:
Дали Пушкин би бил изгнаник
сред нас ако беше сега?

Заточен в далечна пустиня
той щеше да бъде обречен
„да чезне по здрачна Русия”
тъй както веднъж си предрече.

А може би с нежност и гняв –
шумът от крила възкресил –
с напеви нечути света
от днеска сам би огласил.

Или пък така: във изгнание,
завършващ скиталчески път,
сърцето горещо с мълчание
покрил би великият мъж –

от страх да не снизи със песни,
с високите си песни сам,
тъгата дивна и чудесна,
тъгата по отминалия рай.

Но ако знаеше: в имение далечно
душица вярна сам-сама гори,
едно кандило в спалнята просветва,
старица до прозореца седи.

Изнемощяла тя ще го дочака!
Ще пламне къщният покой...
Той ще се спусне в скута ѝ разплакан
и всичко, всичко ще ѝ каже той.

На стр. 8

ПЛОДОНОСНА ЕСЕН ЗА ПОЕЗИЯТА

За поетесата Елка Няголова изминалата есен бе наистина плодоносна. В оспорван и сериозен конкурс с близо 200 участнички й бе присъдена националната литературна награда „Мара Белчева". Няголова е и първата носителка на Голямата награда „Дора Габе", връчвана на 5 години веднъж. Така, по волята на съдбата, двете големи дами на нашата поезия и приятелки в живота – Дора Габе и Мара Белчева, се събраха чрез колекцията от награди при една своя потомка. Сред досегашните лауреатки на конкурса „Мара Белчева" са още: Ива Николова, Ана Александрова, Валентина Радинска, Виолета Христова и др.

***

Преди дни от Лондон във Варна пристигна и сигналният брой на една интересна книга – дело на издателство PoeZja - Londyn и wydawnystwo IBIS - „Красиви хора – поети от моята емиграция". Автор – Адам Шйименчик, полскоезичен поет, живеещ отдавна в Лондон. Сборникът, с обем от 246 стр., включва стихове от 59 поети от Великобритания, Русия, Украйна, Унгария, Иран, Румъния, Полша, Беларус, Сърбия, Азербайджан и България. Всеки поет е представен с критическо есе за творчеството му - дело на Адам Шйименчик - и фотография на заглавната авторска страница. Стиховете на участниците в сборника са на родния им език, плюс полски. Премиерата на тази книга – дело на солидната полска диаспора в Лондон, се състоя на 13.11.т.г. в Музея на литературата – Институт „Адам Мицкевич" във Варшава. Новото

издание е вече във всички европейски представителни библиотеки и книжарници. България е представена в този сборник от Елка Няголова.

***

И още една интересна книга, обединяваща поетическото братство от 55 държави в света, излезе тези дни в Рига. Това е сборникът на руски език „Планета поэтов"-6. Той е дело на Международната асоциация на писателите и публицистите. В него с обширни цикли от стихове са включени поетите: Драгомир Шопов, Елка Няголова, Надя Попова, Елица Виденова и Димитър Христов.

СЛОВ

ХОТЕЛСКА СТАЯ

От стр. 7

Легло без дъх, скамейка жалка.
Тъй мрачно жълти са изцяло.
Два стола. Криво огледало.
И влизаме със мойта сянка.

Прозорец мигом звънва май:
отблясък слиза до земята.
Нощ бездиханна. Псета в мрака
разсичат тишината с пъстър лай.

Замирам до прозореца в нощта
и в чашата на небосвода блед
подобно златна капка мед
тъй сладостно блести луната.

КЪМ РОДИНАТА

Нощта е дадена за мислене и пушене
и през дима със тебе да се слушаме.

Добре... Проскърцва тихо мишка,
звезди прозорец с покриви разлиства.

Костта в гърдите си напипвам аз:
родино, тя е твоя част.

С твой въздух дишат моите гърди,
а аз със стихове отвръщам ти.

Във синя нощ червена длан
трепереше над твоя върбов плам.

Тъгуват вдлъбнатите мои ходила
по твоята изстрадала земя.

Така и тялото е образ твой
с душа – небесен над Нева покой.

Допушвам и ще лягам, и ще спя,
почувствал в тебе пролетта:

домашен ъгъл, паметното дъбче,
с гребла разчесаният пясък съхне.

ГОЛЯМАТА МЕЧКА

Бе страшен този полунощен рев...
Девици седем край морето чакаха
отплувалите лодки без късмет
и виха вдигнали ръце, и плакаха.

Звездици седем в тежката мъгла
рибарите молитвено огряваха,
показвайки им пътя към дома...

23 септември 1918 г.

ЛЯСТОВИЦИ

Братко ласкав, ний се реем
над църковните предели
и над езерата пеем
в синкаво сребро изгрели.

Ще отлитнем утре, знаеш –
в сънно утро през септември.
В Цариград ще сме по залез,
в Назарет – по изгрев спрели.

Но на север през април
се завръщаме и ето
ти откъсваш, братко мил,
момина сълза в полето;

неразбиращ думи птичи,
звънко извисили глас,
ще ни видиш кръстолики
над кубета в тюркоаз.

10 юни 1920
Превод от руски
ВЛАДИМИР СТОЯНОВ

ОБИКНОВЕНА ИСТОРИЯ

От стр. 7

Запознах се на строежа с девойка-шпакловчик. Също Галина. И на моята малко прилича. Оженихме се бързо, за три дни и от това зависеше дали ще ни дадат квартира. Успяхме! Мама веднага взех при себе си, сестрите ми отидоха да се учат. А след това те бързо и общо взето добре се омъжиха. А майка ми умря скоро – от сърце. Къщата в село тя сама продаде, без мен. Срам ме беше да отида. Предадох аз своята любов, какво има още да се каже.

А пари пак трябваха, жена ми роди сина – Толик, в къщи седеше. Аз отидох в автопарка. Карах по пътнически маршрути. Изморявах се много – работата с хората беше нервна, еднообразна, скучна. Другар ми беше Володя Храмцов, здрав юначага, мощен. Винаги излизаше на заменки, алчен за пари. Умря на кормилото – лекарите казаха, че е от пренапрежение.

Да… Добра жена ми се падна, нищо не мога да кажа. Сърдечна, несвадлива. Златен характер. Домакиня, трудолюбива. Нямам в какво да я обвиня – грях ще имам! Провървя ми. Момчетата като започнат да разказват за своите „дъскорезници", аз само клатя глава – гледай ти! Съвпаднахме си ние с Галя две селянчета и двете расли без бащи.

А все ми се струваше понякога, когато се скараме (в семейството всичко се случва!), че с тази, с първата Галя по-добре щях да живея. Празнично, как ли?... Можеше пък и да не е така, майка ми да излезе права – щях цял живот с нея в колхоза да се измъчвам и навярно от пиянство щях да умра... Може би... А все ми се струваше, че с нея по-щастлив щях да бъда. И рядко минаваше ден да не си я спомням и да не разговарям с нея. Вярваш ли, лежа си в леглото, а мисълта ми – за нея... И сина ми вече институт завърши, ожени се, внук ми родиха – а аз още не бога да я забравя. И в старостта тя започна често да ми се присънва.

От автопарка отидох на дългите линии – също за големи пари. Пък и да си почина ми се прииска – смъртно ми омръзна ми автобуса. Разбира се, на големите камиони работата също не е захар – случвало се е и с бандити да се разправям и да се бия през зимата в празното поле с тях. Но тук повече ми харесваше. Широта, пространство. Особено когато караш през полетата през есента. Иска ти се да пееш – такива далечини, простори.

Жена ми беше строга, не гледаше настрани. И аз, честно да си кажа, не и измених нито веднъж. Въпреки, че за всеки мъж, за шофьора особено, такава възможност има. Но аз не исках никого. Изпитвах отвращение.

И ето на, аз карах, карах и мислех: ще спечеля време, ще направя кръг, ще отида в родното село, ще погледна своята Галя дори с едно око, дори отдалеко. И се появи при мен такъв случай. Отивам към селото и вярваш ли, чувствам, че ръцете и краката ми като че ли ги няма. Целият се облях в студена пот. Не от страх, от вълнение. И – не мога в селото да вляза. Пред мен езеро, към него свърнах. Да се изкъпя, да се успокоя. А там дядо Пантелей кравите подкарал да пои. Той мен, разбира се, не ме помни. (А може и да се преструва?...) А аз него веднага го познах – и в моите години той вече беше и дядо, и пастир.

Приближих се аз към него, заприказвахме се. За това, за онова. За времето, за реколтата, за политиката. Аз все въртя – в кръг и наоколо. После казвам: приятел от това село имах, заедно в армията сме служили, писма получаваше от девойката Галя Рябинкинова... А той: какво да се говори сега, Галя се омъжила за агронома, има две деца, живеят, наистина, недобре – мъжът й си попийвал... И такава злоба и злост ме обхвана към този агроном: ето, казвам, свиня! Моята Галя да обижда! Животно такова!... Покръжих аз около селото, покръжих (така ми се искаше на агронома муцуната да разбия) и после си заминах към вкъщи.

През 90-те години стана невъзможно да се работи на големите камиони – започна страшна неразбория. Пък и възрастта ми вече не беше тази, че по командировки без отдих да се мотая. А шофьор съм, ще кажа без да се хваля, класен. Синът ми на мен се е метнал, инженер стана и автомобилите обича.

Въобще, намерих си спокойна работа – возя началник на фирма. Човек с характер, но можеше и да кръшка. Аз свикнах с неговите

Художник Чавдар Тепешанов - Руската църква в София

въртележки. Плаща нормално, не се скъпи. Купих си аз „Волга", почти нова. Дизел. Снеха ги от производство, но аз още в детството си мечтаех ако малко от малко заработя, непременно „Волга" да придобия. Колата не е лоша – аз също съм и нещо като шлосер, мотора оправих, работи като часовник.

Вечер, ако се прибера в къщи рано, сядам на масата сам. Имам си едно занимание – даже не знам как да ти кажа за него, страхувам се да не се смееш. Притиска ме, въобще. Аз много обичам стихотворения. Ако ми попадне хубава книжка, аз почти всичко запомням наизуст. И сам пиша. На никого не показвам – срам ме е.

Само синът ми знае за това мое занимание. Той си ми е добро момче. Не пие, не пуши, с лъжи не се занимава, семеен е. Но синът не е приятел. Как да му покажа за какво пиша? За това че цял живот друга жена, а не неговата майка съм обичал? А аз пиша как ние бихме живели с нея в нашия дом и че ябълка щеше да цъфти в саксията и за това как се разхождахме край реката тогава в младостта ни...

Моят началник си има млада любовница. Изневерява на жена си. Веднъж късно го закарах до дома му „след съвещание", той беше пил и ми се оплаква: значи, така и така, и жена си не обичам, и да се махна не мога – цялата фирма на съпругата е преписана. Аз се съгласявам, че всеки си има своя беда. А той на мен: какво можеш ти от любов да разбереш?! Да споря с него не се впуснах. Но си помислих: защо ние така лошо живеем? Защо се мъчим един друг?

Разбира се, животът премина, както си преминава, и да виним някого няма смисъл. Майка си за какво да виня? Тя искаше най-доброто. Аз сам не проявих воля. А волята се оказва нужна понякога!... Ако Бог ти е пратил любов в началото на живота, ако тя е твоя, на никого не трябва своята любов да даваш, никого не трябва да слушаш, освен сърцето си. Ето, това е, приятелю.

Но извинявай, заговорих те. Носиш всичко това в себе си, носиш го, а щом го изговориш, ти става леко. Все си спомням как тя ме изпращаше в армията. Като в лека мъгла миждам очите й – тревожно-блестящи... Чистото чело... Устните й наивни, от никого, освен от мене, нецелувани... Нека такава тя да си остане. Завинаги...

2008

Превод ***ЙОРДАН ГЕОРГИЕВ***

ЕЛЕНА ЩЕРБАКОВА

СТАРОТО ПИАНО

Старото пиано е като минало време –
избутано е някъде в ъглите,
помни то тържества, камерна вечер с него,
признание, свиренето, вълните.

Има достойнство в звуковата му
хармония –
като стихия на вълнението,
вечното движение на скритото море,
краткостта свята на сътворението.

Старото пиано си е заслужило славата,
красило е и кафето, и хола,
събрало на маниери и нрави лавата,
мълчи днес като укор пред истината гола.

11.08.2006 г.

ХОТЕЛ

Свети Константин, Българското
крайбрежие.
И гларусите викат: „Къде сте?!"
Хотелът сред елхи и борове построен е.
Гръцкият стил в градината е чудесен.

Цветя, лози, басейна на хотела.
И гъсти ели над пътя в камъните.
Мирисът им въздух трептящ довея.
Мъгла в морето крие корабите.

Български, английски, немски в съзвучие
в поздравите е като ясен знак.
Но детската радост е още по-силно
отличие
и кръжи с вятъра над всичко пак.

04.08.2006 г.

ВЕЧЕР

Черно облаче от Черно море
вятърът към брега подгони.
Рибарят смело навътре гребе –
мрежи да вади, улов да рони.

Кръжат гларуси развълнувани.
Дървета стърчат като пръти.
Може към града днес, бълнувани,
бури тъмни да се опътят.

Чернее морето, крие вълни,
пръска пяна по камъните.
Музика няма, то само бучи,
блъска брега преди лягане.

11.08.2009 г.

Художник Чавдар Тепешанов - Кокичета

ГАЛИНА МАМОНТОВА
Стихове за деца от книгата „Слънчево зайче"

КАПИТАН

Днес ще бъда капитан.
Страни ще видя много, знам.
На Антарктика ще спра
до пингвини ще се наредя,
Ще отплувам до Австралия –
кенгуру да видя с талия.
В топлата далечна Африка
зебра аз ще яхна с тактика –
с антилопа в състезание,
през савана в изпитание.
Ще ме удиви жирафа
с преогромния си ръст.
С шия – по-висок от шкафа!
Само с тяло – нисък, къс ...
С носорог другар ще стана,
с хипопотам и с някой слон.
Ще се завърна пак при мама –
да й разкажа с ясен тон:
къде съм бил, с кого – играл,
какво ново съм разбрал.

В ДАЛЕЧНОТО ДЕТСТВО ЛЕТИ ЛОКОМОТИВ

В далечината синя релсите бягат,
там вълшебните приказки дишат, изгряват.
Там, където лудува изгревът златен
и лентата на реката се вие с полъх приятен.
Където славеивите трели стигат зората
и на слънцето маха с листа гората.
Където ягоди пръснати са под всеки храст,
където върбата над звънкия ключ няма глас.
Където в тревата елмазите на росата са стих –
в далечното детство лети локомотив.

Художник Чавдар Тепешанов - Рози

ПАЯК

Паяжинка тънка, фина
паякът в платно втъка.
Той плете рисунка чудна –
без ръце я изтъка.
И работи той усърдно,
омота и стъбълцата...
Само че край паяжинката
не летят крилцата.

МАЛКА ПРИКАЗКА ЗА БЪЛГАРСКАТА РОЗА

Навсякъде в далечната страна България, но най-близо до планините живеела кралицата на цветята, Розата. Тя била с най-ароматния и красив цвят, защото него обичали слънчевите лъчи и я сгрявали със своята топлина, както топлели най-красивите български думи за любовта. И Розата цъфтяла и благоухаела.

Не гледайки на това, че е кралица, Розата не била разглезена. Напротив, била много строга към себе си и живеела в горната долина, която отвеждала към ледника и снежните върхове. Розата се бояла, че от произнесените комплименти над нея ще завали планински сняг или още по-лошо – ще се спусне снежна лавина.

-Не, така не трябва да стане. Слънцето обича моята страна България и нейните планини. И тук няма да има катастрофи – винаги говорела Розата.

Но веднъж в долината дошъл Градинарят да подреже Розата за още по-голямо благоухание. Хората отдавна знаели, че кралицата Роза е една от първите благодетелки на света. И тя знаела, че е неин дълг да бъде полезна на хората.

Но щом Градинарят само я пипнал, за да я подреже, тя болезнено го убола по ръката. И това било проява на нейната благородна, кралска кръв.

-Ах, Вие се съпротивлявате, Роза! – възкликнал Градинарят.

-Съвсем не. Само не си мислете, че съм искала да причиня болка. Вие просто сте длъжни винаги да се съобразявате какво ви е в ръцете и с какво си имате работа.

11.09.2012 г.

ГРЕШКАТА НА ЛОВЕЦА

От стр. 7

Викът на совата се раздаде отново.

-Навярно е чула своето име и се отзовава – усмихна се писателят. – Искате ли да поговоря с нея?

И той засвири някак особено. Свиренето му приличаше на вика на совата. Тя пак му отговори.

-Ние със совата се разбираме един друг – удовлетворено каза писателят.

После отново засвири, горската кукумявка отново му отвърна и така те „разговаряха". Струваше ми се, че писателят се увлече в разговора със совата и забрави за нашата компания, която с възхищение го наблюдаваше. Аз също се увлякох и влязох в атмосферата на полуигра, полу-приказка. У мен даже се породи наивната мисъл: „Нима наистина той разбира езика на птиците? А може би трябва да се вслушвам по-внимателно? Изведнъж и аз ли ще го разбера?"

Стори ми се, че ми израснаха крила и излитам, ето сега, сега ще разбера езика на совата и изведнъж – бух! Внезапно падане от високото на земята. Към нашата компания се приближаваше баба ми, тя все пак ме намери и щеше да ме отведе. А аз почти разбрах езика на совата. Колко не навреме!

-Не ти ли се струва, че трябва да се прибираш? – с разтревожен глас започна тя. – Вече е съвсем тъмно. Търсех те, виках и даже свирих. Някой да е чул? Не е важно, разбира се, но да свиря се научих.

Настъпи мълчание и ние всичко разбрахме. Това не е била совата горска кукумявка, това е била моята бабичка! А писателят-ловец, разбиращ езика на птиците не е говорил със совата с моята баба! Нашата компания се стараеше да сдържа смеха си, но това не й се отдаваше напълно. А на писателя-ловец не му беше до смях. Той така се смути, че ми стана тъжно за него. Баба даже не се смееше, нейното лице изразяваше недоумение. Тя не разбираше какво става. Идвайки на себе си, писателят й обясни всичко:

-Знаете ли, когато вие свирехте аз ви възприех за сова и даже определих вашия подвид: сова горска кукумявка.

След тези думи той весело се разсмя. Тогава вече нашата компания спря да сдържа смеха си, баба писателят разказваше тази история на познатите си, а аз започнах на шега да наричам своята баба „баба Горска кукумявка".

Но защо й е дошло в главата да свири, когато е търсила мен? Аз дълго мислих над това и си спомнях. Разговорите с мен натъжаваха баба за света на детството й и тя често се пренасяше в спомените си. Разбрах, че тя в детството си била лудетина: гонела се по двора с малчуганите и обичала да свири.

А сега, гледайки я, няма и да помислиш такова нещо. Навярно баба ми си е спомнила как някога си е подсвирвала със своите приятели и не успяла да ме повика, решила да привлече вниманието ми със свирене.

За съжаление нито писателят-ловец, нито моята любима бабичка са вече между нас, но те живеят в паметта ми. И до днес мислено се пренасям в онази лятна вечер, заслушвам се в разговора на ловеца със совата горска кукумявка, която неочаквано се превръща в моята баба. Когато аз, вече бъдещ възрастен човек, отидох в Петербург, заедно с Ермитажа, Исакиевския събор, Летния дворец, посетих също и Зоологическия музей и сред всички експонати видях сова; до нея имаше табелка, на която пишеше: „Сова горска кукумявка"! Разбира се, фотографирах я за спомен.

Кой знае? Може би някога аз ще чуя гласа на тази тайнствена птица, ще разбера нейния език и ще поговоря с нея. Главното е да не сбъркам, да не повторя грешката на ловеца.

Превод на стр. от руски
СТАНИСЛАВ ПЕНЕВ

Любов Валентинова Сидорова е родена и живее в Москва. Завършила е Московския държавен лингвистичен университет. Преподавала е в Литературния институт. Баща й Валентин Сидоров е поет, автор на знаменитата повест „Седем дни в Хималаите" и на една от първите книги за ясновидката Ванга „Людмила и Вангелия". Днес не е между живите. Любов Сидоровна е член на Съюза на писателите на Русия. Публикувала е художествени преводи от английски в няколко броя на списанието „Всемирная литература", а също и преводи на книги на английски писатели (изд. „Астрел"). Любов Сидоровна пише и за деца. Тя е автор на три книги приказни повести, нейни произведения са печатани в списание „Литература в училище", в няколко броя на списание „Руска земя", във вестник „Московский литератор", в Антология на детската литература. Л.Сидорова е автор на новогодишни интермедии за деца шест сезона вече представяни в Московския държавен театър „Бенефис", дипломантка е на конкурса П.П.Ершова и на международния конкурс на драматурзите „ЛитоДрама".

ВАНЯ КОЛЕВА

РОМАНЪТ „АИНГМ“ НА ДМИТРИЙ ПЛЕСЕЦКИЙ, ИЛИ ТЪРСЕНЕ НА ПЪТ КЪМ ДУХОВНИЯ АРИСТОКРАТИЗЪМ

Романът „Аингм“ (Санкт-Петербург, Издателство на Съюза на писателите, 2012)[1] на Дмитрий Плесецкий е определен от автора си като „фантастико-сферически реализъм“, или по-кратко – като „сферически реализъм“.

Романът „Аингм“ е особен тип пулсация между *утопия* и *антиутопия*. Той „помни“ традициите, поставени от *Томазо Кампанела* в „Градът на слънцето“, но и от руски творци като *Евгений Замятин*, който в романа „Ние“ („Мы“, 1925 – на английски) оповестява красотата и величието на Единната държава („Единое Государство“)[2], или *Андрей Платонов*, чийто роман „Чевенгур“ (през 1928 г. излизат две глави като повести в списание; в цялост – през 1972 г. извън пределите на Съветския съюз; в родината на автора – 1988 г.) представя „цял уезден център“, жителите на който са сложили край на „цялата световна история“, защото „за какво ни е тя“[3]. Романът „Аингм“ следва познатите модели, като тотално ги преобръща. Ако социалните структури, представени от предходниците, са свързани с реалии и топоси, донякъде разбираеми, познаваеми и съществуващи тук, на Земята, то у Дмитрий Плесецкий персонажите владеят и обитават целия Космос. Обикновено персонажите пътуват с „междупланетен трансформер“, който еднакво добре се движи из междупланетното пространство, сред въздушните течения на земната орбита, но при нужда автоматично се преобразува в мощна подводница и прониква в океанските дълбини. Обиталищата на персонажите са не само в световната столица Барселона, но и дълбоко под водата, в магичното и мистично пространство Куандерон[4], където е родовият замък Эшамбле на главните от тях. С други думи, по вертикала пространството е организирано не в посока „земя – небе/Слънце“, а с обратен, противоположен знак: – „небе – земя – вода и подводен свят“. Странната пространствена перспектива има за свой корелат и неочаквана, обърната и объркана времевата организация – земният живот принадлежи към миналото, понеже някъде в края на 21-ви век на Земята са настанали необикновени катаклизми, континентите са се трансформирали и вследствие на това се е стигнало до нова и различна политическа организация на света – *световна държава с единно правителство*. Конкретното сюжетно време в романа се отнася към 24-ти век, но проблематиката зависи от *внезапните преходи във време-пространствените измерения*.

Различни по отношение на традицията са и персонажите. Не мечтание за равнопоставеност има тук, не блянове по идеалната и справедлива държава, а тъкмо обратното. Основните персонажи принадлежат на световния обществен елит, тяхна цел и грижа е управлението и властта над другите – власт политическа, икономическа, технологична, образователна.

Проблем на романа е *преодоляването* на традиционното научно знание и на възгледите, свързани с *атеизма*, но и ориентацията към *духовното*, към силата и истинността на *вярата в Господ*. Показан е пътят на греха, но и на Покаянието, на Изповедността и Молитвата към Всемогъщия и милостив Бог, за да се постигне Причастността към Спасителя.

Главен персонаж в романа „Аингм“ е юношата Роно, наследник на един от най-древните аристократични родове на Англия – Моуди, а негов най-близък родственик е чичо му, сър Хенри Моуди. Още в първите страници на романа Роно с недоумение и смях приема възможността представители на неговата охрана да са вярващи. Още повече – чичо му, сър Хенри, да се „занимава с подобни глупости“ като „надеждата за спасение на душата“. Младежът със сарказъм говори за Чистилището и Ада, за преизподнята и за това, че е „полезно човек отрано да се запознае с нашите бъдещи апартаменти“ в ада. Съвсем скоро обаче, внезапно изправен пред прага на смъртта, оказал се „захвърлен в пространствено-времевия преход“, прехвърлен от обичайната земна реалност в страшното и различно *друго* пространство на времето – с откъснати от тялото душа и съзнание, Роно осъзнава силата на своята „безбожна фраза“. В този момент душата на младежа се ужасява, той осъзнава кратковременността и коварната роля на безумните слова – и душата му за първи път започва да се моли. А после, когато идва в съзнание, вече в родовия замък Эшамбле в Куандерон, първото, което Роно чува, са съкровените *християнски молитви* на Линда и сър Хенри Моуди. И макар за него да е трудно обяснимо как чичо му може да бъде „*православен християнин*“ – при наличието на наука, космически свръхтехнологии, опознаване на нови планети, създаването на изкуствен интелект и пр., а и след като сър Хенри е бил „на върха на политическата власт на планетата“, – Роно внимателно започва *да слуша* и *се опитва* да опознае това ново за него познание.

Защото, според сър Хенри Моуди, резултатите от технократическата цивилизация са път, по който човечеството неизбежно върви към пропаст, към гибел. Индустриалният порив на Земята – с оглед на Вселената – е явление временно, една мъничка, незабележима светкавица; мигновение. Докато постигането на Божественото познание за човешката душа е път, по който хората ще вървят вечно, – това е *истинският път към безсмъртието*.

Постигането на знанието безусловно е свързано с преход.

В романа „Аингм“ това означава *проникване* в света на „паралелните пространства“. Затова и входът към Куандерон е само един – *чрез пространствено-времевия преход*, и е необходимо човек да владее особени знания, за да не завърши този преход трагично; обикновеното човешко любопитство в случая е недостатъчно. Оказва се, човек трудно преминава през границите на времето и пространството. Мъчително преодолява съпротивата на „земното“, за да премине в света на безтегловното състояние, наричано „*преход в другия пространствен слой на Земята*“ или „*паралелен свят*“, като при това успее да остане жив и да съхрани своята психика.

Светът на „паралелните пространства“ не търпи земното лекомислие. Там мислите на човека имат способността да се материализират, поради което се получават необикновени, чудновати *мислоформи*, издаващи същината на човешките помисли. Материализираните мислоформи – в образа на персонажи, представящи най-общо обслужващ персонал, проявяват и проясняват негативните емоции и мисли на младия Роно. Например Линда се оказва персонификация на неговата сексуална несдържаност. Чрез охранителите на Роно се визуализират: агресията и жестокостта на младия човек, неспособността му да прощава, отсъствието на милосърдие в душата му, а по-нататък – опасността да се превърне той в тиранин, и най-вече – *неспособността му да обича хората*, която би могла да се превърне в нихилизъм. Ако, не дай Боже, това се случи, предупреждава сър Хенри, душата на Роно за дълго ще се гмурне в хаоса на мрака. Именно затова особено важно изпитание, през което преминава Роно, е *в сърцето му да пламне огънят на Любовта*. Защото *в света няма нищо по-важно от способността на човек да обича*, – и Господ дарява тази възможност на човека. Но човек няма как да познае Любовта, ако преди това не се приучи на милосърдие и ако не усвои способността да прощава.

Сред важните уроци, които Роно получава, е и това – да не бърка надменността с аристократизъм. *Истинският аристократ* – подчертава сър Хенри Моуди, се отличава с високо, възвисено състояние на душата, с чистота на помислите и с благородно сърце! Човек *не бива да съди* когото и да е от хората, основавайки се на своите незрели представи за земния свят, – това е голям грях. Грях е и гордостта, ярко изразена в неспособността на индивида да търпи редом със себе си себеподобните, равните; в желанието на човека да унижава околните, доказвайки им превъзходството си. Резултат от гордостта по-нататък е презрението към хората, което води до неспособност за управленски дейности. А гневните мисли са като насочен енергетичен удар, те са груба енергия, смъртоносна радиация, която в „паралелното пространство“ убива всичко живо. От своите грехове, от злонамереността си – съзнавана или не, човек може да се очисти посредством искреното Покаяние и с очистителната сила на сълзите, чрез преживяване на стореното и най-вече чрез състрадание и любов.

В процеса на сюжетното развитие „земните въпроси“, които терзаят душата на Роно, задават определени парадигми и основавайки се на традиционната наука и знание, ограничават сферата на неговото мислене. Затова откъсването от пределите на „земното“ съществуване, оттласкването от енергиите на „земното“ и традиционното, се оказва едно от най-опасните изпитания пред човека. Успее ли да надмогне страха и да се откъсне от бремето на традицията, приеме ли *живота във въображаемите светове на непостижимото*, човек постига своето „второ раждане“. И се устремява към живот в по-съвършените светове на духовното.

Това е процес, символно визуализиран чрез пропукването и разчупването на яйчната черупка, затваряща малкото пиленце, – ако то успее да излезе от черупката на яйцето, т.е. ако успешно постигне излюпването си, пиленцето преодолява най-важното житейско изпитание, след което вече би могло да поеме пътя на следващи изпитания по израстването си. Сложен и дълъг, противоречив е този път, чийто протообраз са механизмите на инициацията – с нарастваща трудност на всяко следващо изпитание. Съответно и посвещаваният в романа герой – младият Роно, в началото неизбежно се оказва откъснат от близките си, в *изолация*, а в процеса на изпитания преминава и през състояние на *мистична смърт* – „в погранично състояние, което без всякакво преувеличение може да се сравни с кома или с клиническа смърт“. И както в приказките, във фолклора, мъртвият може да бъде спасен, ако някой от родствениците му „заплати“ с определен брой години или със съществени елементи (хубост, гласови данни, взор и пр.) от своя живот, така и в романа чичото на Роно, сър Хенри Моуди, „заплаща“ за Божията помощ с цели двадесет години от своя живот, т.е. той „съкратил своя земен живот заради спасението на любимия и единствен представител на рода“.

Но не само физически е спасен Роно от сър Хенри Моуди. По-важно е „второто раждане“ на младежа – чрез духовното му пречистване и възвисяване. А то в романа „Аингм“ на Дмитрий Плесецкий е осъществено посредством магическото вплитане на приказно и технократско/технологично, на наука (история, география, точни науки, отчасти – и теология) и развихрена фантазия. Нещата размиват границите си, взаимно се преодоляват и трансформират, за да се постигне изненадващият свят, определен като „фантастико-сферически реализъм“.

Като цяло романът „Аингм“ е „опасно, но увлекателно пътешествие в дълбините на нереализираните човешки възможности“. Той е *опит* за проникване и промисляне на основополагащите духовни начала в развитието на човешкия род, както и за последващото им развитие във вечността. Опит е да се обозре Космосът – с видимите, повседневно-близки закономерности и положения, със силата и могъществото на общопознатите научни открития и натрупаното през вековете знание – тук, на Земята, и от „земляните“. Да се опознае светът, чрез „не просто информация“, а по пътя на „*огромен пласт знания*“, който трябва да се постигне и овладее, а и да се живее с него. Това е знанието от „другите измерения“ на Съществуващото, в „паралелните пространства“, където духовното и волята за себенадмогване и себеусъвършенстване повеждат човека към неговия първо-Създател и Творец.

Бележки

1. *Засега романът може да се чете на руски език на страницата на „Аингм“: http://aingm.ru, но предстои превеждането му на български език и отпечатването му у нас.*

2. Замятин, Е. *Избранные произведения. Повести, рассказы, сказки, роман, пьесы. Москва, „Советский писатель“, 1989, с. 549.*

3. Платонов, А. *Чевенгур. Пътешествие с открито сърце. София, „Профиздат“, 1990, с. 207.*

4. *Понятието „Куандерон“, ако се разложи на съставните му части, се получава Ку-андер-он, или Ку-андер-он, което Олга Соколова разчита така: Q (Ку) – „квант“, „вещество“, „качество“; ander – „друг“, „различен“; „он“ – това е „той“. При това четене стават ясни всички изпитания, през които преминава младият Роно Моуди, попадайки в Ку-андер-он, където чрез разкаяние и очистване той достига до своето алтернативно Аз. В самото слово „Куандерон“ Олга Соколова вижда кодирани и бинарността в значенията на нещата, и дихотомичността на човешката същност. – Вж.* ***Соколова, О.*** *„Голос сфер, отражённый в мгновеньи…“. Рецензия на книгу Дмитрия Плесецкого „Аингм“. // Вневизм. Новое литературно-философское направление. Форум, <http://aingm.ru/index.php/2012-06-08-14-06-37/8-2012-06-08-14-11-07> [22.08.2012].*

„ЕСЕНИНСКИ БУЛЕВАРД“ – Приложение
на в. ”Литература и Общество”за съвременна руска литература е печатен орган на Сдружение Литературно Общество – Варна и на Съюз на писателите на XXI век
Излиза на български език
Главен редактор Станислав Пенев (Варна, България),
зам. главен редактор Евгений Степанов (Москва, Русия) ,
зам. главен редактор Всеволод Кузнецов (Москва, Русия),
редактори: Людмила Богословова, Юрий Апрелев, Нина Бурнева, Екатерина Стоянова, Цачко Цачев
Контакти: eseninbul@abv.bg и stepanovev@mail.ru